Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

ORDET FRIT

No. 7. | 1. December. | 1913.

Worning & Petersens

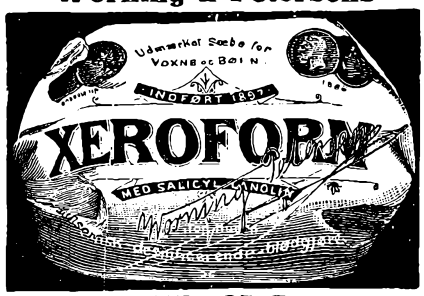

pr. Stk. 25 Øre.

„Den tjänande brodern."

Nutiden fordrer uhyre meget af den, der vil frem, den fordrer ogsaa noget af den, der blot vil tjene til Livets Ophold; den slette og rette Slider. Tyrkerne har ikke den Energi i sig, som behøves, derfor sygner Slægten bort! De hengiver sig i blind Tro paa Allahs skæbnestyrende Vilje og lader saa for Resten Fem være lige. Vi Europæere har afskaffet denne Tro paa, at et højere Væsen bærer Skylden for alt, hvad der sker, godt eller ondt, vore Tanker bindes ikke af Bibelen, vi regner ikke alt, hvad der ikke staar i den, for vanhelligt, Gud vederstyggeligt; og dette er den Basis, hvorpaa vi bygger, Det er Betingelsen for, at vi kan opdage, opfinde, gøre Fremgang.

Men er det da ikke underligt, at vi med al vor Oplysning og Humanitet lader Størstedelen af vore Brødre leve et saadant Liv, som de gør, og at vor store Civilisation dog ikke kan forhindre, at en saa stor Procentdel dør i Armod? —

Lad os kaste et Blik paa den moderne Arbejder, som han gaar der, hjem fra sin Fabrik eller sit Værksted, duknakket og bøjet af Arbejdet, som han ofrer Liv og Kræfter. Han ser ikke den blaa Himmel, Solskinnet over Huse og Veje. Han haster hjemad, rygende paa sin Shagpibe. Han har saa og saa lang Tid til at spise i. Derfor skynder han sig. Derhjemme staar Maden paa Bordet — hvad enten det nu er i Familiehjemmet eller i Pensionatet —, han sluger den, snakker lidt med Konen — hans Arbejdsfælle — eller med Kammeraterne om løst og fast, kigger maaske i en Avis — hvis han holder én — og haster snart efter atter af Sted til sin Arbejdsplads. Men om Aftenen efter Seks, naar han kommer hjem, sætter han sig godt til Rette og spiser langsomt og ligesom overvejende. Smør er der paa Bordet — ægte Mejerismør —, fem Slags afskaaret Paalæg, maaske lidt Varmt, en Snaps eller en

Stort Udvalg af Sportsartikler, Skøjter, Slæder, Kjælker. **P. Nellemann.**
Vejle billigste Køkkenudstyrs- og Lampeforretning.

Kop Kaffe. Og han breder sig, stor og mægtig, suger dybe Drag af den korte Pibe og døser lidt, mens Konen pusler om, og Børnene støjer. Aftenen gaar og han kryber til Køjs. Tungt og godt sover han den hele lange Nat. Men næste Morgen vækkes han ublidt af et skrattende Ur, og han lister i Tøjet, søvndrukken og endnu tungt aandende; det er Vinter og mørkt som i en Grav; Konen staar halvt paaklædt og laver Kaffen til ved en skærmløs Køkkenlampe, skænker om et Par Gange og serverer ham til Slut den dampende, skoldhede Drik. Saa trasker han af med Flasken i Lommen ud i den graa Morgen, hvor Luften genlyder af Fabriksfløjternes skingre Piben. Konen følger ham, Børnene faar skøtte sig selv. — — — Og saadan lever han et helt langt Menneskeliv, tager Tilværelsen som en Selvfølge uden at spekulere dybere over den. Og tilsidst gaar han i Graven, graa af Slid — mindre af *Alder*—, og en ny træder ind i hans Sted.

Det hænder nu og da et Menneske, naar han ser disse arbejdstrætte, ensidigt udviklede Brødre drage forbi i Solnedgangen, der belyser dem saa grelt og ubarmhjertigt, at den Tanke skyder op i ham, om det mon ikke var bedre, at den gamle Tingenes Tilstand vendte tilbage, de Tider, da enhver „var sig selv nok," levede af sin egen Jord og hvad den frembragte. Thi vel skal vi arbejde — ellers fik vi Spleen —, men vel ikke pines til Døde i et graat Slid for Føden.

Hvide Sejl.

Ranke Skibe med hvide Sejl
styrer ud paa Havets blinkende Spejl
— Skum staar langs den glatte Side —.
Fremad, fremad mod Solens Kyst,
fremad mod Landet saa straalelyst,
fremad, trods Strømmene stride.
— Hej da, Gutter! Sæt alle Sejl op,
frem over Bølgens skumhvide Top!
— I dæmrende Dis ligger Landet. —

Stolte Skibe med hvide Sejl,
sætter I alle Kursen fejl?
Naar aldrig I Lykkens Lande?
Saa mange Skibe gik før over Stag,
tilbage kom de som søndrede Vrag
og sank i mudrede Vande.
Udad de sejled mod Liv og mod Lys,
kom hjem — og sank med et isnende Gys.
— Var Landet Fata morgana?

Stormen hyler en Dødesang,
Bølgernes mumlende Skvulp faar Klang
i Graad over det, som gik under.
Bølgerne favner de gustne Lig,
som gemmer paa Suk og dødsklamme Skrig,
og hulker dem frem mens de blunder:
— De Vunder — de røde Vunder —
— — —
Føder Drømme da kun Haab, som briste?

Den gamle Kirke.

Der stod, i den lille By, paa det øde Torv, en gammel Kirke. Bred og massiv rejste den sig mod den mørke Himmel. Der var bygget om paa den og lappet og udbedret mange Gange. Men Kernen var den samme. Den stod i al sin agtværdige Ælde som en manende Skygge fra svundne Tider, en hedenfaren Slægts Vagtpost mod Tidernes sjælløse Hasten — en bedaget Olding, der har set sit meget og gemmer paa meget.

Den levede nu eget Liv med sine Minder og sine forældede Glæder. Den havde inden i sig en lille Verden, som ingen kendte. Med Foragt saa den ned paa alt det nymodens, Glødelampen

over Gaden, de graa Mennesker og de graa Mure.

Og tæt ved holdt fire Biler paa Række. De lyste ud over Brostenene med deres Ildøjne, stod som det syntes og tyggede Drøv. Chaufførerne sad paa Bukken og sov. Det var Aften og silde. Et Fodslag lød i Gaden og svandt hen. Lygterne brændte døsige rundt i Kredsen.

Stilhed.

Den gamle Kirke stod og drømte. Det havde den saadan for Vane de seks Dage om Ugen. Den var just ved at blunde hen, da den med et vaktes op ved Lyden af en Stemme.

— Undskyld jeg spør', men jeg keder mig, sagde Stemmen, sig mig, hvad De tænker paa.

Den var haard og skrattende og kom fra Bil Nr. 4 — den nærmeste. Bil Nr. 4 havde Messingtryne og Kalesche, og dens Øjne skinnede i Mørket. Det var en intelligent Bil.

Den gamle Kirke lod, som den ingenting havde hørt. Den var saa vant til disse — Gadedrenges Næsvisheder. Den tav.

Men Bil Nr. 4 gentog sit Spørgsmaal: Sig mig hvad De tænker paa.

— Er det mig, du taler til? sagde den gamle Kirke — for den sagde nu »du«; den var jo saa gammel.

— Ja, jeg ta'r mig den Frihed, svarede Bil Nr. 4, jeg keder mig, jeg trænger til nogen at snakke med, udveksle Meninger med, diskutere de brændende Spørgsmaal med, der er oppe i Tiden. Jeg keder mig. Og da vi jo er Naboer, saa — —. Keder De Dem da ikke?

— Jeg forstaar dig ikke, sagde den gamle Kirke fornemt, jeg forstaar dig ikke.

— Jamen hør, det maa dog være forbandet kedeligt saadan at staa og se from ud hele Livet. Ikke? Hvor gammel er De med Forlov at spørge?

Den gamle Kirke satte en Ære i sin Alder, men Spørgsmaalet var nærgaaende, og den tav.

Lidt efter sagde den strengt: Du er et forvildet Barn. Du er hildet i denne Verdens Lænker og vil snart gaa til Grunde i din Daarskab.

Dette sagde den rigtig ondt, for den hadede alle moderne Mekanismer. Men den troede ikke paa sine egne Ord.

Bil Nr. 4 slog en høj Skvalder op, den snorkede og hvæsede i sin Morskab.

— De tager fejl, ærede Nabo, sagde den saa, da den var falden til Ro igen, De tager fejl. Jeg er *Symbolet* paa den nye Tid, Menneskeaandens endelige Sejr over Stoffet. Vi — jeg og mine Kolleger — er *Symbolet* paa det tyvende Aarhundrede, Maskinernes, Elektricitetens, *Benzinens* Aarhundrede.

Den havde lagt Eftertryk paa Ordet „*Symbol*" — den holdt af at bruge Fremmedord.

— Du er forkølet, tog den gamle Kirke til Orde for dog at sige noget.

— Hoho! De vil bort fra *the matter in question*, De kan ikke staa Dem. Nuvel, jeg er virkelig forkølet. De skulde blot høre, hvor hæst mit Horn lyder. Men min Oppasser sover, og det lader sig derfor ikke gøre. — — Ja, Livet har jo sine Ubehageligheder, men jeg skal for Resten ikke klage.

— Du er altsaa lykkelig.

— Aa ja, det gaar an. Jeg gør min Pligt her i Verden, og saa er jeg glad. Jeg lever med, jeg føler, jeg er noget, og deri bestaar min Lykke. Jeg lader min Røst skingre ud over Gaden: Væk! af Vejen der! og af Sted gaar det, hurtigere, hurtigere, ud i den vide Verden. Folk viger til Side for mig, hvor jeg kommer frem; jeg ser det: de er bange! Men jeg har min Spas med

ORDET FRIT

udgaar 2 Gange maanedlig og koster pr. Kvartal **65 Øre.**
Enkelte Nr. a 15 Øre.

Abonnement tegnes hos *Caspar Andersen,* Dæmningen 40, og hos Bladets øvrige Abonnenttegnere. Artikler og lign. indsendes til *G. Koed,* „Vejlborg", Vejle.

Tegn Abonnement!
De støtter derved en god Sag.

dem alligevel. Jeg strinter dem lige op i Synet, over Kjolen og Frakken, af Vejen, af Vejen! og Damerne hviner, og af Sted stryger jeg, mens det snurrer inden i mig.

De andre Biler havde staaet og hørt til, og de vrinskede bifaldende.

— Har du aldrig dine stille Stunder, Ven? spurgte den gamle Kirke; den var forarget og blev pludselig højtidelig.

— Mine stille Stunder? Vel har jeg dem, svarede Bil Nr. 4, i min Garage om Natten — den havde svært ved at udtale det fremmede Ord —. Jeg bo'r sammen med to andre Hædersmænd, ugifte ligesom jeg, og det er dejligt at staa og drømme i Mørke om uendelige Landeveje og smaa Hunde, som knuses under vore Hjul. Der er en Lugt om os af Benzin og Olje. Vi puster ud fra Dagens Slid og snorker alle.

De andre Biler vrinskede atter i Henrykkelse. Deres Tænder løb i Olje. Men de manglede Bil Nr. 4's *savoir vivre* og holdt sig uden for Samtalen.

— Du misforstaar mig, sagde den gamle Kirke, jeg mente, om du aldrig ransager dit Indre.

— Ho ho, nej bedste Hr. Nabo, nej, véd De nu hvad. Det kan De aldrig mene. Ho ho, ransage mit Indre! Nej, det skulde jeg nok holde mig for. Det hænder, at min — min Oppasser gør det, og da fryser jeg. Det er fælt.

Alle fire Biler lo, saa Oljen dryppede ned paa Brostenene. Det var en Larm og en Snorken. Men »Oppasserne« vaagnede ikke.

Da det sidste Snøft var døet hen, tog den gamle Kirke til Orde:

— I forstaar mig aldeles ikke. Nej, aldeles ikke. Jeg tror, I er Væsener af lavere Rang, en Slags Utøj, som kravler paa Jorden. I maa ikke lé ad mig. Husk, jeg er gammel.

Den var vred og havde nær tabt Ærværdigheden — men besindede sig.

Den stod lidt og tænkte efter, det var, som krøb den ind i sig selv og glemte alt andet

Saa sagde den — og det lød, som kom det fra en anden Verden:

— Aa, hvis I blot vidste, hvor godt det er at staa ganske stille og mindes. I forstaar mig ikke. Men I skal vide, jeg lever mit eget Liv, og det er saa velsignet, at tænke paa. Jeg har inden i mig et helt Rige, som ikke er af denne Verden. Aarene de ruller hen over Jorden, og jeg staar her og føler den svundne Slægt i min Favn. Dybt i mit sorte Indre staar Kiste ved Kiste. Der er Marmor og Malm, der er Inskriptioner og Aarstal. Paa sit Kistelaag ligger strakt den blege Riddersmand og hans Frue, Kongen og hans Dronninger — Støv dækker dem. Men de døde, de lever, hver maaneklar Nat stiger de frem af de glemte Sarkofager, Laagene falder drønende mod Stenfliserne, og frem sværer i lange Rader Kongen og hans Dronninger, den blege Riddersmand og hans Frue. De spreder sig i de tomme Stolestader, Kongen indtager sit udskaarne Sæde og Borgerfamilien sin Stol, hvor Slægtens Initialer staar ristede. Den

gamle, døde Præst staar ved Alteret i sin røde Messehagel, og saa velsigner han sin Menighed. Det lyder som en Hvisken, men alligevel hører jeg hvert Ord. Og de samler sig alle deroppe og knæler paa de røde Puder. Der er ogsaa Jomfruer iblandt — og smaa uskyldige Børn. Alle er de blege og at se til som en Taage. Og Maanen bag de høje, gothiske Vinduer ser tværs igennem dem, og de synger gamle Salmer.

Da er jeg lykkelig, jeg føler dem hver især pusle rundt derinde. Natten svinder, og de med den, og jeg staar tilbage med min Lykke. Sorg og Glæde rummer jeg, Slægternes skiftende Gang har jeg set, jeg gemmer paa Barnets spæde Skrig og Brullupssangens Fryd og Enkens Sukke. Og dybt i mit Inderste vugger en betrængt Sjæls Klage, dens Taarer er blevne de klareste Perler. De skinner, og jeg holder af dem. De er mit dyreste Eje.

Tiderne kommer og gaar over Jorden, alting skifter og dør. Jeg alene bliver, jeg staar uden for Tiden. Og hver Søndag lyder Ordet under mine Hvælvinger. Det er evigt som jeg. Da svæver de Døde rundt mellem de Levende. De stryger dem mildt over Haaret, de kysser dem paa Panden og ser paa en Søn, en Broder med kærlige Blikke. De Levende ved det ikke selv, men jeg mærker det. Da toner det i mig af Lov til den Højeste, og jeg svulmer af uendelig Fryd. Ja, lykkeligt at rumme Evigheden i sig, mens Aarene ruller over Menneskene.

Den havde talt saa blidt og vemodigt og tabte sig nu helt i sig selv.

Men Bil Nr. 4 sagde:

— Ja, — det gaar nu over min Forstand, men enhver sin Lyst — *jeg* holder mig til Jorden.«

Og idet den sagde dette, slog det gamle Uhr Tolv.

Da vaagnede Chaufføren, han rakte sig og strakte sig. Naa, ingen Tjans mere i Aften. Det var nok bedst at komme hjem. Og han satte trevent Maskinen i Gang og rullede bort.

Hurtigere og hurtigere gik det, ind i den smalle Gade. Bab — Ba — — b! skreg Bil Nr. 4 i Farten, og det gjaldede tilbage mod den gamle Kirke: Farvel, Farvel, ser du, hvor det gaar, af Sted, af Sted, over Stok og Sten, af Vejen derhenne! — Farvel, du gamle Svend. Vi ses i Morgen!

Den gamle Kirke skuttede sig og rystede paa sit agtværdige Hoved:

— Stakkels forvildede Barn, du gaar til Grunde!

Saa lettede de tre andre Biler ogsaa og forsvandt i hver sin Retning. En af dem var lang i det og hul i Ryggen. Den saa gemytlig ud. Den strøg sig saa kælent ind langs de røde Munkesten og raabte:

— Det har været en dejlig Aften. Jeg hørte, hvad du sagde, jeg hørte det, og du er en snurrig gammel Fyr. Du har moret mig. Farvel, Farvel!

Og borte var de alle.

Men tæt ved holdt et Tog parat til Afgang, og den vældige Maskine tordnede ud i Natten, ud mod den gamle Kirke:

— Ser du, hvor jeg gennemrystes af en krampagtig Dirren, hvor jeg udspy'r Røg og Damp, hvor mit Kyklopøje skinner rødt med en sær og graadig Glans. Ser du det, gamle Sjæl. Du skal vide, jeg længes bort mod de fjerne Skove, de flade Sletter, længes mod at gennemfare i vanvittig Flugt Mil efter Mil, fremad, fremad, til jeg naar den store Stad med de mange Skorstene. Ser du, hvor de pusler om mig, hiver ind Pakker og Byldter, Raab

lyder, Døre aabnes og slaa's i, de tager Afsked med hinanden. Snart skal det gaa, hu hej, som en Vind, se om du kan følge mig!

I det samme lød en Fløjten, Maskinen svarede med et Par korte Pift og opsendte med uhyre Besvær og, som det syntes, meget ugærne en svirrende Kugle af Damp. Det var, som sukkede den. Dér havde den nu staaet og længtes mod at komme af Sted — og nu, da det skulde være, var det, som den betænkte sig. Skal jeg? — — Skal jeg ikke? — — Vel, jeg skal! Og atter en Dampsky fossede ud af Skorstenen.

— Hej, se her, du gamle Sjæl. Nu begynder Farten. Jeg ryster i Vaande, men det er livsaligt alligevel. Ser du, de tunge Hjul bevæger sig, nu langsomt, nu hurtigere, det knager i alle mine Fuger, men det gaar. Langsomt baner mit svære Legeme sig Vej gennem Mørket. Og mine Vogne følger mig som en lydig Børneflok, der skal ud at prøve sig. Jeg er Far til dem alle. Ser du vel, du gamle Sjæl, af Sted gaar det, af Sted, ud i den vide Verden. Følg mig, om du kan!

Men det kunde den ikke.

Den sidste Vogn svandt med sin Lanterne agterude.

Og saa var der for Alvor stille om den gamle Kirke. Ingen talte mere til den.

Men sé, Maanen glider frem fra en Sky, stor og rund, og kaster sit Sølvskær over Taarn og Tag og ind ad de høje og gothiske Vinduer. Den gamle Kæmpe faar et sælsomt Skær af Middelalder og Mystik. Den staar sænkt i blide Drømme.

— — Stille, tys! Det er Midnattens Time.

Nu vaagner de Døde i deres Grave, drønende falder Stenlaaget mod Kryptens Fliser, og frem svæver i lange Rader Konger og Riddersmænd, Jomfruer og Prælater. Der er ogsaa Børn iblandt, smaa uskyldige Børn med blege Miner og Hænderne foldede fromt over Brystet. *Gunnar Koed.*

Bøger.

Bernhard Kellermann:
„Tunnelen".
Pris Kr. 3,50 (Gyldendal).

„Tunnelen" har gjort sin Forfatter berømt — og rig. Hvem kendte for blot et Aar siden Bernhard Kellermann? Kritikerne og Anmelderne maaske. Men for det brede Lag af Befolkningen var han ikke til. Nu raabes hans Navn ud over Tyskland, Europa, hele den civiliserede Verden. Paa Storbyernes Perroner lyder det: „Der Tunnel, der Tunnel!" og Afsætningen er rivende. I Løbet af et halvt Aar er over 100,000 Ekspl. solgt alene i Tyskland. Her i Landet blev første Oplag solgt ud paa tre Uger.

„Tunnelen" er en Fremtidsroman. Den er bygget over den tilsyneladende sindssvage Tanke at bore en undersøisk Tunnel — under Kanalen? — — nej, under Atlanterhavet, fra Nordamerikas Kyst til Finisterra i Spanien. Vi smiler. Det har vi Mennesker jo for Vane, hver Gang noget nyt og utroligt sættes frem. Vi smiler. Men det gjorde vi ogsaa for 10 Aar siden, da Rygtet gik om Brødrene Wrights Flyvninger. En amerikansk Skrøne! sagde man, og det skulde nu være saa vist. Tingen var klassificeret, og vi glemte en Tid det hele. Men en Dag blev „Skrønen" til Vished, der lyste for os en Bedrift, noget nyt og vidunderligt. Og da maatte vi jo tro.

Vi kan saamænd aldrig vide, hvad der vil ske om femogtyve eller om halvtreds Aar. Vi kan komme med Indvendinger o. s. v. Men vilde det dog ikke være rart, at kunne gøre Turen Paris—New York paa et Døgn i en blød Salonvogn, dybt under alle Søsygekvaler og alle Isbjerge?

„Tunnelen" gnistrer af Talent. Hele det moderne Amerikas rastløse Stræb ligger i den. Den maa derfor være noget for al daadlysten Ungdom. Som i et halsbrækkende Ridt, der ikke levner os Tid til Reflektion, jages vi fremad fra Episode til Episode. Vi er i „Helvede", som Tunnelens Inderste kaldes, Arbej-

derne er nøgne i Heden, halvt sanseløse, bedækkede med Støv og Sved, tumler de med Stenene som i en Rus. Sprængskuddet drøner, langt bort i Tunnelens Gange ruller det som en Torden, Tog raser ned efter Tog med Bjælker og Jern. — — Saaledes bygges Tunnelen, i aandeløst Slid og i Blod. Vi ser Katastrofen, Eksplosionen og den store Brand, og føler Bankkrakket som en personlig Oplevelse.

Der er i „Tunnelen" en glimrende tænkt og glimrende tegnet Skikkelse.

Det er Mac Allan, Tunnelens Bygmester; han er „den ægte Amerikaner" med den jernhaarde Energi og det i Grunden gode Hjerte. Et født Arbejdsgeni. Han elsker sit Værk, denne Tunnel. Alt sætter han ind paa dens Fuldendelse. Hans Hustru, den blide Maud, og hendes lille Edith stenes til Døde af Mængden efter Katastrofen. Han staar ved hendes Dødsleje. Han ser over hendes venstre Tinding et lidet blaaligt Mærke. „Her havde Stenen truffet, den Sten, som han havde ladet sprænge ud af Bjerget Tusinder af Meter dybt under Havet. Forbandet være Menneskene og han selv! Forbandet være Tunnelen!"

Der er med ét blevet saa koldt om ham, dyb Vinter. Han gaar ud i Haven. Han fryser. Han ryger en Cigaret. „Men besynderligt, paa Cigaretten syntes der at sætte sig Iskrystaller og Isflager, saa kold var den."

Hustru og Barn er ofret, og Vennen, den lystige Hobby, er i Rædselsnatten blandt Tunnelens Døde blevet en svækket Olding, hans Haar er hvidt, han mimrer.

Fra den Stund af er Mac Allan en anden.

For alle senere Ulykker staar han for den ydre Verden følesløs, uden Naade knuser han Woolf, den svedende europæiske Bastard, der har svindlet Millioner bort.

For at redde sin Tunnel gifter han sig senere med Milliardærdatteren Ethel Lloyd. Saa vidt gaar hans Opofrelse. Alt for Tunnelen!

Og den føres igennem, aldrende og graa fører Allan selv det første Tog. Hans Værk er nu fuldført. Han er træt og længes mod Hvilen.

Saaledes bliver „Tunnelen" da et Udtryk for, hvorledes en Mand kan give sig hen i en stor Tanke, der fylder ham. Han sætter sit Liv ind paa dens Realisation. Den bliver ham en Gud. Og medens han selv synker hen i Intet, lever Verden videre, et Storværk rigere. Han har udfyldt sin Plads som Ener i Rækken. Nu fejes han bort i Forglemmelsen, og „nye Navne lyser over Verden."

Den Mand, der har kunnet skabe en Skikkelse som Mac, er ingen blot og bar Sensationsskibent. Han fortjener, at man beundrer ham.

„Tunnelen" foreligger paa Dansk i udmærket Oversættelse ved *Herman Nielsen.*

Juvelér. Telefon 374. **G. GULDBRANDSEN,** Guldsmed. Telefon 374.
KIRKEGADE 2.
GRUNDLAGT 1854.
Største Udvalg i Guld, Sølv og Electroplet.

Chocolade,
Cigarer & Cigaretter.
Største Udvalg.
P. Spangs Eftg.

Swett Marden: „Jeg vil fremad" —
er i Løbet af 2 Maaneder trykt i
17 Oplag!! Pris indb. 3 Kr.
Faas i **C. Neumanns Boghandel.**

JULEGAVER
Juletræspynt. Legetøj.
Enestaaende Udvalg i
„DET RØDE HUS".
Nyt! 10 fikse Julekort 10 Øre.

A. Beecken, Telefon 716. Kirkegade 2.
Elegant Udvalg i Parfumerier, Toiletartikler, Lædervarer.
Alt til laveste Priser.

Biografteatret „Vejlborg" Største og eleganteste Teater for levende Billeder.

Køb Deres
CYKLER
DÆK og SLANGER
hos **Chr. Søndergaard.**
NB. Byens bedste Reparationsværksted.
Vestergade 23. Telefon 369

Carl Berg & Søn,
Urmager og Optiker.
Største Lager af alt til Optik henhørende.

Skolebøger.
HVIDEHUS BOGLADE
JUL. JENSEN VEILE
Skolemateriel.

MARIUS GEERTSEN
er den billigste i Vejle.

Engelsk
Hatte, Underbeklædning, Slips
Manchetskjorter laas bedst og billigst hos
A. Christensen,
„High class tailor". Nørreport.

Herved anbefaler vi vore
Chokolader, Stænger og Konfekter
Altid frisklavet.
Søstrene Eeg, Nørrebrog. 10.

M. Knudsens
Uldvareforretning.
Nørregade 5. Telefon 167.
Underbeklædning.

Fotografisk Specialhandel, Vejle.
Jernbanepl. **S. Jensen-Uhrback**, Telf. 858.
Stort Udvalg i nye og brugte Fotografiapp. samt alle Artikler for Fotografi. **Alt Arbejde for Amatører udføres.** Reparationsværksted for alle Foto-Instrumenter. 22 Aars praktisk Erfaring.

Jule-Udstillingen
er aabnet d. 1. December.
Vett & Wessels Udsalg.

J. Jensen-Bangs
Skolestøvler anbefa'es.
Telf. 323.

Undervisning i Violin og Bratch.
Elna Pearson,
Nørrebrogade 29.

Ib Møller, Kundstdrejeri og Paraplyforretning
Nørregade. Telefon 35.
Paraplyer, Piber, Stokke
Lædervarer anbefales.

Originale Junghans
Kvalitets Vækkeure
billigst hos Urmager JOHS. JASPER,
Kirkegade 19.

Flipper, Slips
Hatte.
Altid det nyeste hos **Joost.**

Køb Deres Blomster og Kranse hos
Jørgensen og Egly.
Højeste Udmærkelse København 1912.
Torvegade 24. Telf. 825.

„Ordet frit". Redaktør og ansvarshavende G. Koed, „Vejlborg", Vejle.
Trykt i Udbyes Bogtrykkeri, Vejle.